

เครื่องมือประเมินความสามารถในการอ่านและการเขียน (ฉบับนักเรียน)

ชื่อ-นามสกุล.....

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/.....

ภาคเรียนที่ 2 : ธันวาคม 2567

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
สงวนลิขสิทธิ์

ฉบับที่ ๑ การอ่าน

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนอ่านบทอ่านที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามโดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง ใช้เวลา ๓๐ นาที

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑-๓

ภาษาคือกลองส่องความคิด ถ้าเขียนพูดปุ๊บเือนเลอะเลือนไป เงาพระปรางค์วัดอรุณอรุณส่อง อันคำพูดนั้นเล่าเงาความคิด สำนวนเขียนขรุขระเหมือนมะกรูด ผู้อ่านฟังทั้งสิ้นยินแล้วนึก	ภาพน้ำจิตอาจเห็นให้เด่นใส ก็น้ำใจหรือจะแจ่มแอร่มฤทธิ์ ย่อมผุดผ่องกว่าเงาแห่งเตาอิฐ เปรียบเหมือนพิศพัคตร์ชะเงือกทะเลทัก สำนวนพูดเครอะคระเป็นมะอึก ว่าคนถึกปัญญาผ้าชีรี้ว
น.ม.ส.	

๑. ข้อใดไม่สอดคล้องกับคำว่า “เงาแห่งเตาอิฐ”

ก. มะอึกมะกรูด

ข. เงาพระปรางค์

ค. สำนวนพูดเครอะคระ

ง. เขียนพูดปุ๊บเือน

๒. ข้อใดสามารถใช้เป็นชื่อของบทประพันธ์ข้างต้นได้เหมาะสมมากที่สุด

ก. เงาความคิด

ข. เงาพระปรางค์วัดอรุณ

ค. สำนวนเขียนสำนวนพูด

ง. ภาษาคือกลองส่องความคิด

๓. ข้อความใดตรงกับบทอ่านมากที่สุด

ก. วาจาดีมีชัยไปกว่าครึ่ง

ข. ผู้มีความรู้ก็จะใช้ความรู้ไปในทางที่ถูกต้อง

ค. การสื่อสารทำให้ผู้รับสารรับรู้ได้ว่าผู้ส่งสารมีความรู้ความสามารถระดับใด

ง. จิตใจที่ดีงามเปรียบเหมือนน้ำใสกระจ่างย่อมซื่อสัตย์จริงใจและไม่แพ้ง่ายใด ๆ

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๔-๖

ไม้	โตอุบัติเบื่อง	บรรพต
สูง	แต่พอสมยศ	เยี่ยงไม้
กว่า	ไปถึงโบลด	แหลกเพราะ ลมนา
เขา	บ่อจบบังได้	เพราะไม้สูงเกิน
สมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์		

๔. บทอ่านข้างต้นกล่าวถึงประเด็นใด

ก. การพูด

ข. การวางตัว

ค. การศึกษาหาความรู้

ง. การคบหาสมาคมกับผู้รู้

๕. เจตนาของผู้แต่งบทประพันธ์คือข้อใด

ก. สอน

ข. ตำหนิ

ค. ให้กำลังใจ

ง. ประชดประชัน

๖. บทอ่านข้างต้นสอดคล้องกับสำนวนใดมากที่สุด

ก. ผู้เฒ่าสั่งจ้งจำความ

ค. น้ำเชี่ยวอย่าขวางเรือ

ข. อย่าไผ่สูงให้พันทักดี

ง. ไปเรือนท่านอย่านั่งนาน

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๗-๘

คราวดีมีเพื่อนพ้อง	พรุดาม
ยืนนั่งไต่ตอมถาม	ถ้อย
คราวทุกข์ถูกเฉินความ	มีโทษ
เพื่อนเล่นเจรจาน้อย	หนึ่งนั้นถุมี
กรมสมเด็จพระเดชาดิศร	

๗. ข้อใดตรงกับบทอ่านมากที่สุด

ก. การมีเพื่อนสัมพันธ์กับการมีทรัพย์สินเงินทอง

ข. การเลือกคบเพื่อนควรพิจารณาที่ความซื่อสัตย์จริงใจ

ค. ช่วงเวลาของชีวิตที่มีความสุขทุกข์สัมพันธ์กับการมีเพื่อนคบหา

ง. ตำแหน่งหน้าที่การงานเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เพื่อนมีมากหรือน้อย

๘. สาระสำคัญของบทอ่านปรากฏตามข้อใด

ก. บาทที่ ๑

ค. บาทที่ ๔

ข. บาทที่ ๒

ง. กระจายอยู่ในบาทต่าง ๆ

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๙-๑๐

ขอรำรำพันบรรยาย	ความคิดเครื่องหมาย
แห่งสี่ทั้งสามงามถนัด	
ชาวคือบริสุทธิ์ศรีสวัสดิ์	หมายพระไตรรัตน์
และธรรมะคุ้มจิตไทย	
แดงคือโลหิตเราไซ้	ซึ่งยอมสละได้
เพื่อรักษาชาติศาสนา	
น้ำเงินคือสีโสภะ	อันจอมประชา
ธ โปรดเป็นของส่วนองค์	
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	

๙. บทอ่านข้างต้นใช้โวหารการเขียนใดเป็นหลัก

ก. อุปมา

ค. อธิบาย

ข. เทศนา

ง. พรรณนา

๑๐. ข้อความใดสื่อความตรงและครอบคลุมบทอ่านมากที่สุด

ก. ไตรรงค์

ค. เราชาวไทย

ข. ไตรรัตน์

ง. เพื่อรักษาชาติศาสนา

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๑-๑๒

การสอนให้เด็ก ๆ รู้จักอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หากใช้วิธีการบังคับอาจไม่เกิดผล เนื่องจากไม่ได้เกิดมาจากความสนใจที่แท้จริงของเด็ก วิธีการที่น่าจะได้ผลดีในการทำให้เด็กรักธรรมชาติ คือ การปลูกฝังตั้งแต่เล็ก ๆ โดยจัดสภาพแวดล้อมที่让孩子มีความสุขในการอยู่กับธรรมชาติ เช่น 让孩子 ไปได้ไปวิ่งเล่นนอกบ้าน เช่น สวนสาธารณะ อาจชวนจับแมลง เรียนรู้ต้นไม้แต่ละชนิด หรือชวนเด็ก ๆ ปลูกต้นไม้ ดอกไม้ หรือผักสวนครัว ตั้งแต่การลงเมล็ดพืช พรุนดิน รดน้ำ ให้อายุ และเฝ้ารอการเจริญเติบโตของต้นไม้ที่ปลูกนั้น เมื่อเด็ก ๆ มีจิตใจที่รักธรรมชาติแล้ว ความรู้สึกรักธรรมชาติก็จะเกิดขึ้น การปลูกฝังให้เด็ก ๆ มีความรู้ ความเข้าใจ รู้คุณค่าของการอนุรักษ์ธรรมชาติก็จะเกิดผล โดยที่เด็ก ๆ ก็จะมีคามพึงพอใจมีความสุข และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่รู้จักธรรมชาติต่อไป

๑๑. ข้อใดคือวัตถุประสงค์ของบทอ่านนี้เด่นชัดที่สุด

- ก. เสนอแนะ
- ค. โน้มน้าวใจ

- ข. ให้ความรู้
- ง. แสดงเหตุผล

๑๒. ข้อใดสอดคล้องกับบทอ่านข้างต้นมากที่สุด

- ก. การสอนสัมพันธ์กับจิตใจ
- ค. การจัดสภาพแวดล้อมสัมพันธ์กับจิตใจ

- ข. การสอนสัมพันธ์กับพฤติกรรม
- ง. การอนุรักษ์ธรรมชาติสัมพันธ์กับพฤติกรรม

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๓-๑๕

(๑) ลิเก ยังคงเป็นศิลปะการแสดงอีกประเภทหนึ่งที่ได้รับความนิยมจากผู้ชมจำนวนหนึ่งอยู่ตลอดมานอกเหนือจากความสามารถของผู้แสดง ความสวยงามของเครื่องแต่งกาย และการดำเนินเรื่องที่รวดเร็วเหมือนการนั่งชมละคร ลิเกซึ่งมีใช้ศิลปะการแสดงพื้นบ้านหรือของราชสำนักที่ต้องมีแบบแผนตายตัว สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการแสดงได้โดยการผสมผสานวัฒนธรรมกับความทันสมัยให้คล้องจองกัน ปรับตัวให้เข้ากับความต้องการและรสนิยมของผู้ชมได้ตลอดเวลา จึงเป็นธุรกิจบันเทิงที่อยู่รอดได้ด้วยคามนิยมของคนดูเป็นสำคัญ (๒) เมื่อใดลิเกพบคู่แข่งที่เหนือกว่า เช่น เพลงลูกทุ่ง ลิเกก็ขออภัยการร้องเพลงลูกทุ่งมาใช้ โดยปรับให้เข้ากับการแสดงของตน มีใช้เปลี่ยนการแสดงลิเกไปบรรเลงแต่เพลงลูกทุ่ง ทำให้ลิเกไม่หยุดนิ่งในเรื่องรูปแบบ ดังความเห็นของพระยาเพชรปानी ผู้ริเริ่มตั้งวงลิเกและลิเกทรงเครื่อง ว่า “คนที่ชอบดูลิเกไม่เอาใจใส่ในการขับร้อง ฟ้อนรำ หรือเพลงปี่พาทย์ ชอบแต่สามอย่าง คือ แต่งตัวให้สวยอย่างหนึ่ง เล่นให้ขบขันอย่างหนึ่ง กับเล่นให้เร็วทันใจอย่างหนึ่ง ถ้าฝืนความรู้สึกนี้คนก็ไม่ชอบดู” เมื่อชีวิตมนุษย์ยังเต็มไปด้วยเรื่องรัก โลภ โกรธ หลง ลิเกก็ยังคงอยู่คู่สังคมไทยไปนานเท่านั้น

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน

โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฉบับเสริมการเรียนรู้ เล่ม ๑๕

๑๓. จากบทอ่าน พระยาเพชรปानीแสดงความคิดเห็นว่าคนดูลิเกสนใจสิ่งใด

- ก. การฟ้อนรำ
- ค. การบรรเลงเพลงปี่พาทย์

- ข. การขับร้อง
- ง. การใส่ชุดแต่งกายที่สวยงาม

๑๔. ข้อใดคือเหตุผลหลักที่ทำให้การแสดงลิเกยังคงเป็นที่นิยมในปัจจุบัน

- ก. ความสวยงามของเครื่องแต่งกาย
- ข. ความนิยมที่มีต่อพระเอก-นางเอกลิเก
- ค. ความรวดเร็วในการดำเนินเรื่องเหมือนการแสดงละคร
- ง. ความสามารถในการปรับรูปแบบการแสดงให้ทันสมัย

๑๕. ข้อใดเป็นประเด็นโต้แย้งจากบทอ่านส่วนที่ ๒

- ก. วงดนตรีเพลงลูกทุ่งเป็นคู่แข่งที่เหนือกว่าลิเกจริงหรือ
- ข. ลิเกไม่หยุดนิ่งในเรื่องรูปแบบเพราะต้องการแข่งขันกับเพลงลูกทุ่งจริงหรือ
- ค. ลิเกยังอยู่คู่สังคมไทยเพราะชีวิตมนุษย์ยังเต็มไปด้วยเรื่องรัก โลภ โกรธ หลง จริงหรือ
- ง. ลิเกยังได้รับความนิยมจากคนดูเพราะลิเกแต่งตัวสวยงาม เล่นได้ซับซ้อน และเล่นได้เร็วทันใจจริงหรือ

อ่านบทอ่านต่อไป แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๖-๑๗

สัญลักษณ์พลาสติก 7 ชนิด

ช่วยคัดแยก - รวม - รีไซเคิล

สัญลักษณ์	ชนิด/ประเภทพลาสติก	ตัวอย่าง
	พอลิเอทิลีนเทเรฟทาเลต (Polyethylene Teraphthalate : PETE / PET)	ขวดน้ำดื่ม ขวดน้ำอัดลม ขวดน้ำมันพืช ขวดน้ำเปส่า
	พอลิเอทิลีนความหนาแน่นสูง (High-density Polyethylene : HDPE)	ขวดแชมพู ขวดแปรงเด็ก ขวดนม ขวดน้ำยาล้างจาน ขวดน้ำยาซักผ้า
	พอลิไวนิลคลอไรด์ (Polyvinyl Chloride : PVC)	ก่องน้ำ สายยาง หมวกเทียม ฉนวนหุ้มสายไฟ แผ่นใสเอกสาร บัตรพลาสติก
	พอลิเอทิลีนความหนาแน่นต่ำ (Low-density Polyethylene : LDPE)	ฟิล์มยืดหุ้มสินค้า ถุงขนมปัง ถุงเย็น ถุงหิ้วหัว ถุงขยะ
	พอลิพรอพิลีน (Polypropylene : PP)	ถ้วยบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปแบบแข็ง ภาชนะบรรจุอาหาร ถ้วยโยเกิร์ต ถุงร้อน หลอดดูด
	พอลิสไตรีน (Polystyrene : PS)	ภาชนะโฟม กล่องใส่ ช้อน ส้อม พลาสติก
	พลาสติกอื่นที่ไม่ใช่ 6 ชนิดข้างต้น (โดยจะมีชื่อของพลาสติกนั้นไว้ได้สัญลักษณ์เบอร์ 7)	เป็นพลาสติกแข็งใช้ซ้ำได้ เช่น Polycarbonate (PC) เคสโทรศัพท์มือถือ แล็บท็อป

ไทยคู่ฟ้า

THAIGOV.GO.TH

๑๖. จากบทอ่าน “ถุงใส่ถ้วยเต๋ยวน้ำ” จัดเป็นพลาสติกประเภทใด

- ก. พอลิสไตรีน
- ข. พอลิพรอพิลีน
- ค. พอลิไวนิลคลอไรด์
- ง. พอลิเอทิลีนเทเรฟทาเลต

๑๗. ข้อใดแยกประเภทขยะพลาสติกไม่ถูกต้อง

- ก. ถุงร้อน, ขวดยาสระผม, เคสโทรศัพท์ แสดงได้ตามสัญลักษณ์ เบอร์ ๕ ๒ และ ๗
- ข. กล่องโฟม, ชิ้นส่วนรถยนต์, ขวดน้ำมันพืช แสดงได้ตามสัญลักษณ์ เบอร์ ๖ ๗ และ ๑
- ค. กระเป๋าหนังเทียม, ท่อ PVC, ขวดแปรงเด็ก แสดงได้ตามสัญลักษณ์ เบอร์ ๔ ๓ และ ๒
- ง. ถ้วยบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปแบบแข็ง, ขวดนม, ถุงขยะ แสดงได้ตามสัญลักษณ์ เบอร์ ๕ ๒ และ ๔

5

นวัตกรรมจัดการขยะพลาสติก

ในแต่ละปีทั่วโลกมีการผลิตพลาสติกจากเชื้อเพลิงฟอสซิล 1.2 พันล้านตัน โดยวงจรชีวิตของพลาสติก ก่อให้เกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ 2 พันล้านตัน อีกทั้งมีขยะพลาสติกเกือบ 100 ล้านตัน ได้รับการจัดการอย่างไม่ถูกต้องหรือปล่อยให้รั่วไหลสู่สิ่งแวดล้อมหลายประเทศ จึงได้มีการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

อัพไซคลิ่ง (Upcycling)

นำสิ่งของที่ไม่ใช้มาทำให้เป็นรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยไม่สร้างขยะพลาสติกขึ้นอีก

BIOPLASTIC

ไบโอพลาสติก (Bioplastic)

ผลิตจากวัตถุดิบที่สามารถผลิตทดแทนขึ้นใหม่ได้ในธรรมชาติ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด ฯลฯ ย่อยสลายคืนสู่ธรรมชาติได้ 100%

พลังงานจากขยะพลาสติก

นำขยะพลาสติกมาแปรรูปเป็นพลังงานความร้อน พลังงานไฟฟ้า ฯลฯ ช่วยลดต้นทุนพร้อมสร้างมูลค่าให้กับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

ช้อน ส้อม ตะเกียบ กินได้

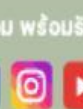
ทำมาจากข้าว 3 ชนิด ได้แก่ ข้าวฟ่าง ข้าวเจ้า และข้าวสาลี พร้อมมีรสชาติให้เลือกหลายรสชาติ และหากไม่ได้ใช้ จะย่อยสลายเองตามธรรมชาติในเวลา 4-5 วัน

ถนนพลาสติกกรีซเคิล

นำขยะพลาสติกมาเป็นส่วนประกอบในการทำถนนยางมะตอย ในขั้นตอนของการคลุกหิน โดยพบว่า ผิวถนนจะมีความแข็งแรงกว่าถนนยางมะตอยทั่วไป ร้อยละ: 15-30 และประสิทธิภาพการยึดเกาะถนนเพิ่มขึ้น ร้อยละ: 6

ที่มา: www.mgconline.com, www.b11bangkok.com, www.tcdcmaterial.com, www.home.maefahluang.org, www.scg.com, www.globthailand.com, www.thaipost.net, www.bangkokbiznews.com
ภาพ: www.kickstarter.com, Facebook: Wechsawan Lakas, Facebook: Art Work

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อม พร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๑๘. ข้อใดคือจุดมุ่งหมายของบทอ่าน

- ก. ชี้ให้เห็นประโยชน์และโทษของขยะพลาสติก
- ข. ให้ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมจัดการขยะพลาสติก
- ค. กระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการกำจัดขยะพลาสติก
- ง. โน้มน้าวใจให้ใช้หรือปฏิบัติตามนวัตกรรมจัดการขยะพลาสติก

๑๙. นักเรียนประดิษฐ์ถ้วยพลาสติกจากมันเทศตรงกับนวัตกรรมจัดการขยะพลาสติกในข้อใด

- ก. อัพไซคลิ่ง
- ข. ไบโอบลาสติก
- ค. ถนอมพลาสติกรีไซเคิล
- ง. พลังงานจากขยะพลาสติก

๒๐. จากบทอ่าน ข้อใดคือผลที่เกิดจากวงจรชีวิตของพลาสติก

- ก. ไบโอบลาสติก
- ข. การพัฒนาเทคโนโลยี
- ค. ถนอมพลาสติกรีไซเคิล
- ง. ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

ฉบับที่ ๒ การเขียน

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นในประเด็น “การอ่านคือชีวิต” ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ความยาว ๑๒-๑๕ บรรทัด และตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม ใช้เวลา ๒๐ นาที